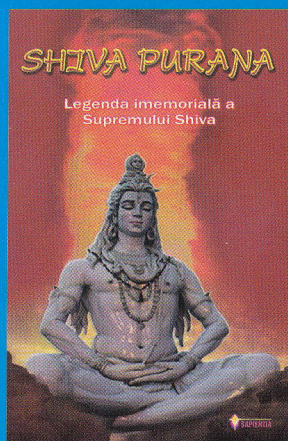
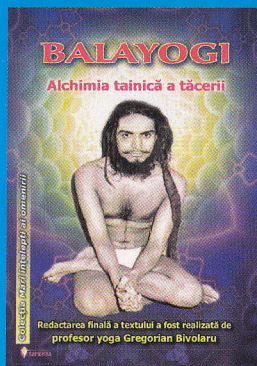
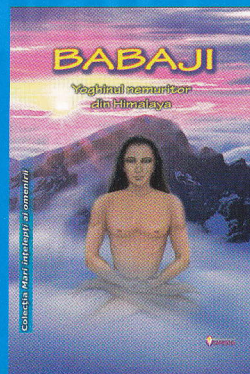
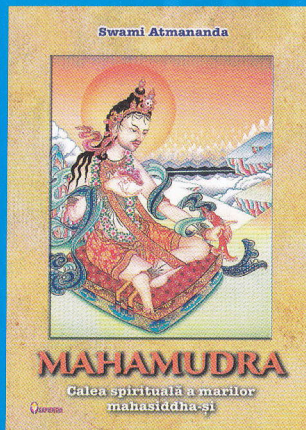
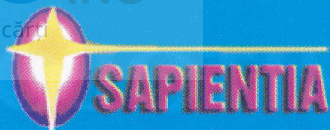

Cărți de spiritualitate apărute

Respect pentru oameni și căm
la editura

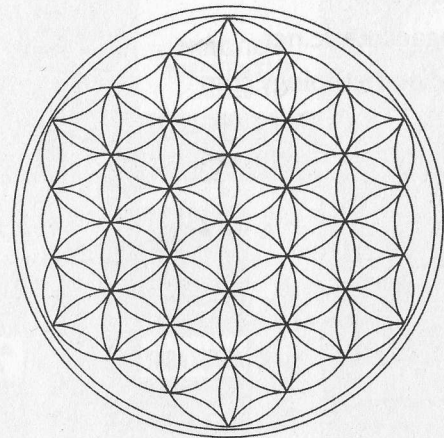

MICUL GHID AL MITOLOGIEI HINDUSE

SAPIENTIA 2018

Introducere	3
Brahman	26
Varuna	30
Prajapati	33
Indra	34
Apsara	40
Gandharva	41
Agni	42
Surya	44
Yama	48
Soma	50
Aditi	52
Daksha	54
Brahma	60
Sarasvati	66
Gayatri	68
Vishnu	70
Lakshmi	78
Kama	82
Rama	84
Sita	90
Hanuman	94
Krishna	100
Radha	110
Balarama	114
Kalki	116
Mohini	118

Shiva	124
Rudra	132
Shiva Lingam	136
Mahakala	140
Ardhanarishvara	142
Nataraja	148
Shakti	150
Parvati	152
Durga	156
Anapurna	160
Ganga	162
Ganesha	166
Skanda - Kartikeya	172

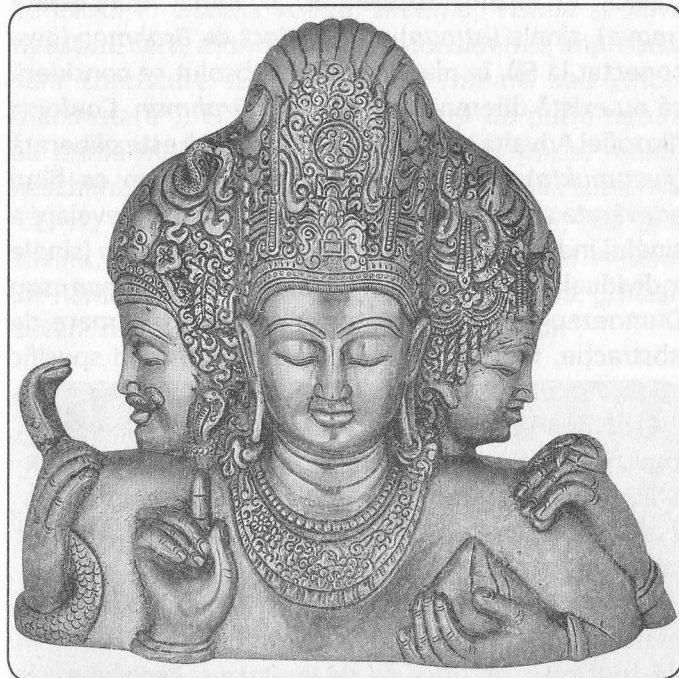

Brahman în filozofia hindusă este Sinele Suprem Absolut, Realitatea Ultimă Dumnezeiască, care este la originea Universului și a lumii fenomenale.

Două imnuri din *Rig Veda* atribuie Creația unei Ființe miraculoase, plină de înțelepciune și de forță, *Vishvakarman*, „Cel care a creat totul”, printr-un act de sacrificiu de Sine. Imnurile compară maniera prin care *Vishvakarman* a creat ordine din haos cu modalitatea păstorilor de a bate laptele pentru a scoate din el untul. Putem deci presupune că *Vishvakarman* este un aspect immanent al lui *Brahman*, cel Etern și Transcendent. Uneori, *Brahman* este menționat ca Eternul Absolut sau Dumnezeu Tatăl și este solul divin pentru sămânța originală *Hiranyagarbha*, originea tuturor creațiilor ulterioare. El este principiul unificator din spatele diversității a tot ceea ce există în Univers.

Brahman este deopotrivă impersonal (*nirguna*, dincolo de orice atribut sau calificativ) și personal (aspect desemnat sub denumirea de *Ishvara*, cu calități sau cu atribute). Toate zeitățile religiei hinduse nu sunt altceva decât fațete, ipostaze sau manifestări ale lui *Brahman*.

Upanishad-ele ne învață că *Brahman* este esența ultimă a lumii fenomenologice (inclusiv identitatea originară a sinelui uman, *jivatman*) ce nu poate fi văzută sau auzită dar a cărui natură poate fi descoperită (revelată) prin dezvoltarea cunoașterii de sine (*atma*

Reprezentare tradițională a lui *Trimurti* sau „tripla manifestare” a lui *Brahman*

jnana). El este prezent în tot și în toate, este esența a tot ceea ce există, a tot ceea ce este manifestat și în același timp transcende totul.

Dacă în planul existențial al lumii manifestate (*maya*) sinele (*atman*) este distinct de *Brahman* (deși conectat la El), în planul esențial absolut se consideră că nu există diferență între Sine și *Brahman*. Conform filozofiei Advaita Vedanta, o ființă umană este eliberată (*jivanmukta*) dacă l-a realizat pe *Brahman* ca fiind adevărata sa natură. Acesta este procesul de revelare a sinelui individual și de unire apoi a lui *jivatman* (sinele individual) revelat cu *Paramatman* (*Brahman* sau Dumnezeu Tatăl). Dar datorită gradului său mare de abstracție, filosofia Advaita, dedicată în mod specific lui *Brahman*, nu a fost foarte răspândită în India.

Brahman este văzut ca suprema putere universală, suportul ontologic al Ființei, sursa, ținta și scopul oricărei cunoașteri spirituale. Adesea *Brahman* este descris ca *Sat Cit Ananda* - pură existență, pură conștiință și pură fericire.

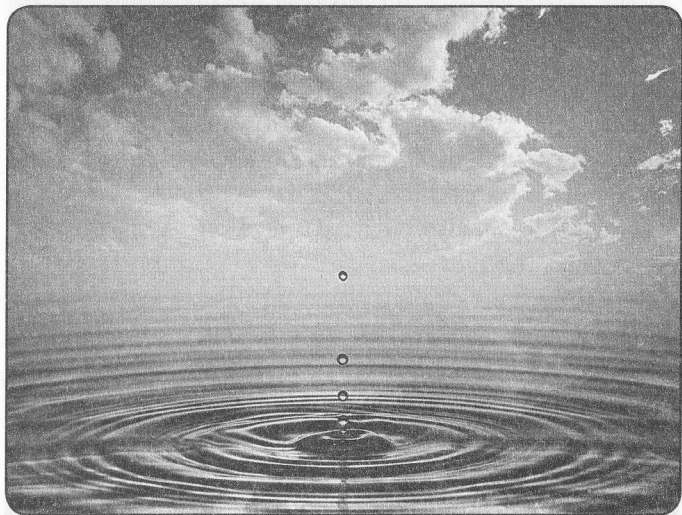
Deși nu poate fi reprezentat în vreun fel în lumea materială (Acesta fiind dincolo de formă, de tot felul de concepte, de orice fel de limitare și explicație), au existat unele reprezentări ale lui *Brahman*. Astfel, se consideră că *mantra AUM* este expresia directă a lui *Brahman*. *Isha Upanishad* afirmă:

„*Aum* – Acest suprem *Brahman* (nemanifestat) este infinit, acest *Brahman* determinat (manifestat) este infinit. Infinitul ia naștere din infinit. Dacă iei din Infinit

inifinitul, infinitul rămâne întreg.”

Chiar dacă *Brahman* apare uneori în mod manifestat, sub una dintre cele trei ipostaze principale ale Sale, ce există în tradiția vedică: *Brahma*, *Vishnu* și *Shiva* (ipostaze care, atunci când sunt considerate împreună, sunt cunoscute sub numele de *Trimurti* sau „tripla manifestare”), El nu-și pierde câtuși de puțin natura Sa primă indivizibilă, ce rămâne, în veșnicie, mereu neschimbată, întrucât este o natură imuabilă și eternă.

El nu poate fi formulat nici prin gândire, nici prin cuvânt, nici prin vorbire. Marele înțelept și eliberat Sri Ramakrishna (1836-1886) spunea adesea: „Niciun cuvânt nu l-a murdărit vreodată pe *Brahman*”.

Varuna este una dintre cele mai importante zeități din tradiția vedică. Suveran și magician, *Varuna* domnește asupra lumii, a zeilor și a oamenilor. Este foarte probabil ca în perioada pre-vedică *Varuna* să fi fost divinitatea supremă, gardianul ordinii lumii, zeul legilor și al pedepselor, stăpân al Universului.

În *Rig Veda* apare ca fiind unul dintre cei 7 *Aditya*, fiind adeseori asociat cu *Mitra* și cu *Indra*. Perechea *Varuna-Mitra* este foarte prezentă în reprezentările vedice ale suveranilor lumii, *Varuna* fiind aspectul static, rigid, în timp ce *Mitra* cel mobil și flexibil. Animalul său preferat este broasca țestoasă, care simbolizează stabilitatea.

Ceea ce este interesant pentru o zeitate hindusă, *Varuna* este prezentat în același timp și ca zeitate benefică (*deva*) și ca zeitate malefică (*asura*). Zeul cu „o mie de ochi”, el este prezentat în anumite texte ca având un caracter violent și coleric, fiind cel care provoacă cutremurele de pământ și cel care trimite bolile. Fiind însă prezentat și ca cel ce aduce bunăstarea, pacea și prosperitatea, iertarea și sănătatea, putem presupune că este perceput ca fiind o entitate rea din perspectiva celor ignoranți, care se îndepărtează de armonia legilor universale și trebuie să pedepșiți pentru a se transforma și pentru a evolua.

Varuna este un zeu al morții care poate conferi și imortalitatea. El este gardianul lui *rta*. *Rta*-ul este organizarea armonioasă a lumii, împreună cu legile

Reprezentare sculpturală a lui *Varuna*, împreună cu consoarta sa, *Varuni*

sale, este adevărul, realitatea profundă în afara căreia nimic nu există. *Rta* este de asemenea asamblul de rituri sacrificiale, și iar *Varuna* supraveghează cu scrupulozitate desfășurarea lor corespunzătoare.

El își are reședința în mijlocul cerului, iar culoarea sa este negrul. Domeniul său este noaptea și apele. Stelele sunt miile sale de ochi cu care observă permanent activitățile oamenilor, cunoscând permanent ce se află în inima fiecăruia.

În epoca clasică *Varuna* își pierde din importanță, fiind prezentat în *Purana*-e ca un zeu al mărilor și oceanelor. De altfel, vehiculul său este *makara*, un monstru marin. Consoarta sa este zeița *Varuni* sau *Varunani*.

Varuna, încălecând pe *makara*, monstrul marin

PRAJAPATI

Considerat de către vedici ca fiind Ființa Primordială, *Prajapati* joacă rolul de demiurg al Universului, cel care a creat ziua și noaptea, anotimpurile, viața și moartea, cel care a creat zeii (*devas*) și demonii (*asuras*). El joacă rolul de demiurg ce instaurează ordinea în unitatea non-manifestată, zeitatea creatoare ce se trage direct din *Vishvakarman* și se situează deasupra celorlalte zeități.

În general, în hinduism *Prajapati* este denumirea unui grup de zeități ce creează și mențin viața în lumea manifestată. În perioada post-vedică *Prajapati* (ca funcție între zeități) se considera că este ales în mod democratic. Mai întâi a fost ales *Brahma* ca și *Prajapati*, apoi *Vishnu*, fiind menționați în *Purana*-e 26 de *Prajapati*.

În perioada clasică este identificat cu *Kala* (Zeitatea tutelară a timpului), *Agni* (Zeitatea tutelară a Focului Divin) și cu *Surya* (Zeitatea tutelară a Soarelui).

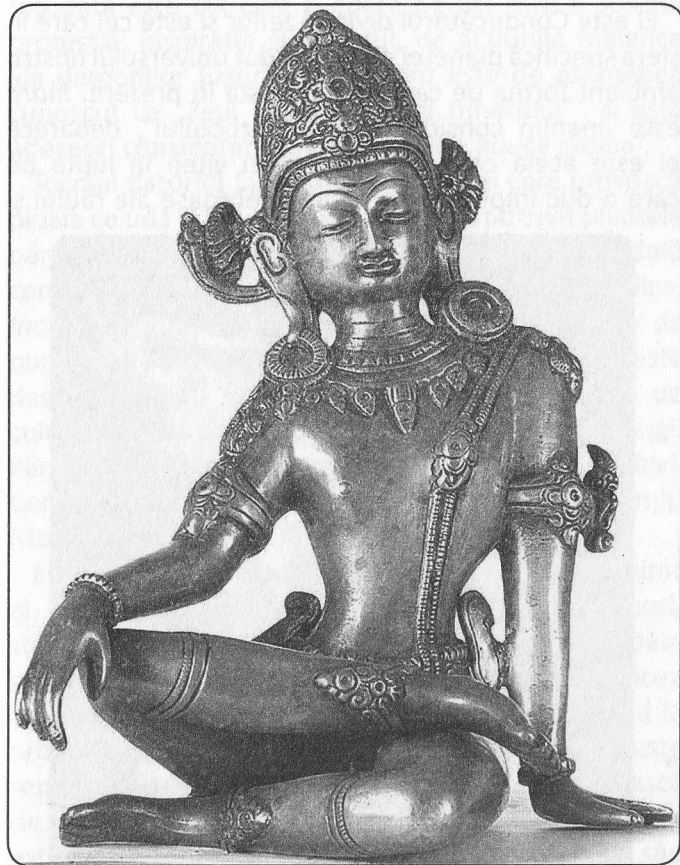
Conform misticei Helena Blavatsky, *Prajapati* sunt „Progenitorii”: „Cei care dau viață asupra tot ceea ce există pe acest pământ. Ei sunt șapte sau zece, corespunzând cu cei 7 sau 10 sefiroți ai Cabalei.”

În timpurile vedice, *Indra* era cunoscut ca fiind regele tuturor zeilor. El era conducătorul *Deva*-șilor, zeul războiului, zeul fulgerului și al furtunii, cel mai mare dintre războinici și cel mai puternic dintre toate ființele. Era apărătorul zeilor și al întregii omeniri împotriva forțelor răului. *Indra* era considerat un zeu solar, ce străbătea cerurile în caleașca sa aurită. Cel mai adesea era însă cunoscut ca zeu al fulgerului, mânuind cu iscusință și putere arma celestă, *Vajra* (fulgerul).

Indra este și cel care mediază manifestarea în sfera pământescă a sublimelor energii celeste de care Pământul are mereu nevoie. Totodată, el este protectorul și inspiratorul plin de înțelepciune al aspiranților sinceri ce sunt plini de curaj și puritate.. Încă din vechime, *Indra* a rămas pentru oameni un model mereu viu de eroism, temeritate și virilitate divină.

Indra le ajută pe ființele umane ce sunt pline de iubire și de erotism rafinat să descopere deliciale elixirului tainic, *soma*. El face să se trezească și să se manifeste în ființă izvorul fecundității superioare. Printre altele, Marele Zeu avea puterea de a reînvia războinicii uciși în luptă.

Indra este considerat a fi unul dintre cei mai importanți zei ai perioadei vedice. Acest fapt este evidențiat și de numărul mare de imnuri din *Veda*-e (aproximativ 250) ce sunt închinat lui *Indra*, el având

tocmai de aceea, dintre toți zeii vedici, cele mai multe imnuri care îi sunt dedicate. Numai cei inițiați știu că *Indra* are rangul cel mai înalt în ierarhia celestă și este cel mai puternic dintre zeii vedici.

El este Conducătorul divin al zeilor și este cel care în sfera specifică planetei pământ a dat universului nostru ambiant forma pe care o are acesta în prezent. *Indra* este unanim considerat „Zeul războiului”, deoarece el este acela care îi ajută pe cei viteji în lupta pe care o duc împotriva forțelor tenebroase ale răului și

Pictură în care este reprezentat Marele Zeu *Indra*, călare pe elefantul său alb, în luptă cu demonul *Jambasura*

totodată este cel care îi apără pe cei care îi solicită protecția, inspirația și ajutorul, de acțiunile malefice ale demonilor (*asura*-șilor). *Indra* este de asemenea cunoscut ca „Zeul fulgerului și al tunetului” și este adeseori considerat ca fiind „Cel care aduce ploaia”.

Tocmai datorită faptului că el este cel care provoacă ploaia ce udă și hrănește la momentul potrivit plantele pârjolite de soarele fierbinte al Indiei, *Indra* era totodată considerat ca fiind „Zeul fertilității”. În imnurile vedice, *Indra* este înfățișat ca fiind un bărbat extraordinar de puternic, foarte atrăgător și bine înarmat. *Indra* este descris ca fiind foarte puternic, având o piele de culoare roșiatică și două sau patru brațe foarte lungi. Părinții lui au fost zeul ceresc *Dyaus Pita* și zeița *Prithivi*. Consoarta lui este *Indrani*, iar slujitorii săi erau numiți *Marut*-și.

El apreciază în mod deosebit nectarul divin tainic al nemuririi sau ambrozia celestă *soma*. Uneori, stăpânul zeilor bea elixirul divin pentru a căpăta puteri în lupta cu dușmanii săi, iar atunci când făcea aceasta, creștea instantaneu foarte mult, ajungând la proporții gigantice. Atunci când călătorește, *Indra* este reprezentat simbolic ca deplasându-se într-o caleașcă de aur ce este trasă de doi armăsari, iar alteori el este reprezentat simbolic călărind pe elefantul său alb (*Airavata*), pe care l-a creat dintr-un tainic ocean de lapte, care este simbolul purității. *Airavata* era întotdeauna victorios și avea patru colți de fildeș ce semănau cu un munte sfânt.

Indra este descris simbolic ca având întotdeauna la dispoziție un set de arme, printre care amintim:

* fulgerul – pe care adeseori îl folosește în lupta cu demonii;

* un arc cu săgeți de aur – cu care îi doboară pe dușmanii pământeni;

* un cârlig simbolic – prin intermediul căruia dăruiește mari bogății spirituale celor care sunt pregătiți și le merită (folosit în același timp și în lupta cu răul sau cu cei răi în general);

* un laț – cu care îi prinde și îi neutralizează pe dușmanii cei răi și perfizi ai umanității.

De-a lungul timpului, *Indra* a primit numeroase nume: *Sakra* („Cel Puternic”), *Vajri* („Cel care fulgeră”), *Purandara* („Distruătorul orașelor”), *Meghavahana* („Călărețul norilor”) și *Svargapati* („Domnul Cerului”).

În multe texte străvechi ale înțelepciunii orientale, *Indra* este considerat de către adoratorii săi un războinic neînfricat în lupta cu răul și el învinge cu ușurință sau anihilează planurile perfide ale demonilor (*asura*-șilor), apărându-i pe adoratorii săi puri și buni la suflet de dușmani. Pentru a dobândi o stare tainică de triumf și de invincibilitate, arienii îl invocau întotdeauna pe Marele Zeu (*Indra*) înainte de a merge la luptă. În strânsă legătură cu virtuțile și cu meritele virile, spirituale și paranormale pe care ei le dobândesc prin transformarea lor lăuntrică extraordinară pe care o ating în cursul existenței terestre, adoratorii săi sunt primiți în momentul morții trupești de *Indra* în tărâmul

său paradisiac-celest (*Svarga-Loka*), paradisul sublim al zeilor.

Acest paradis celest se putea deplasa oriunde, la comanda stăpânului său, *Indra*. Marele Zeu și frumoasa lui contraparte feminină, zeița *Indrani*, domnesc peste acest paradis. În palatul lui *Indra* nu este îngăduită nicio supărare, suferință sau frică. *Apsara*-ele și *Gandharva*-șii dansează și îi distrează pe cei care vin la sublimul palat al lui *Indra*. În acest paradis se desfășoară uneori și jocuri sau concursuri sportive.

Cea mai remarcabilă faptă de vitejie a lui *Indra* a fost lupta sa cu demonul (*asura*) *Vritra*. *Vritra* a luat forma unui dragon foarte puternic și a furat toată apa din lume, ținând-o numai pentru el. Până la nașterea lui *Indra*, nimeni nu a putut înfrânge acest demon. Auzind despre cele petrecute, *Indra* a jurat să ia înapoi lichidul dătător de viață. El s-a dus să-l întâlnească pe teribilul *Vritra*. A consumat o mare cantitate de *soma*, pentru a dobândi puterea de care avea nevoie pentru a se lupta cu un dușman atât de puternic. Marele zeu a doborât cele 99 de fortărețe ale lui *Vritra*, ajungând în cele din urmă la dragonul malefic. Cei doi s-au aruncat năvalnic unul asupra celuilalt și, după o lungă bătălie, *Indra* a ucis demonul cel puternic. *Vritra* ținuse Pământul într-o secetă continuă, însă atunci când *Indra* a despicat demonul în două, apele au început să curgă din ceruri și omenirea a fost astfel salvată. De atunci, *Indra* a devenit un erou pentru toți oamenii, iar zeii l-au ales să le fie rege.